

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 5

Тема: *Розвиток української лексикографії в другій половині XIX століття*

План

1. Стан розвитку української літературної мови в другій половині XIX ст.
2. Культурно-освітній рух 50-х – початку 60-х років. Журнал “Основа” і його заходи до укладання словників.
3. Роль “Записок НТШ” у Львові в збиранні, вивченні лексики української мови.
4. “Словарь малороссійскихъ ідіомовъ...” М. Закревського.
5. “Українські приказки, прислів’я і таке інше: Збірники О.В. Марковича і других. Спорудив М.Номис”.
6. Особливості розвитку української мови на Закарпатті у цей період.
7. Перші українські діалектні словники: збірки слів гуцульських та бойківських говірок.
8. “Галицько-руські народні приповідки” І.Я. Франка.

Література

1. Горещький П.Й. Історія української лексикографії. – К., 1963.
2. Галицько-руські народні приповідки: У 2 т. /Зібр., упоряд. і поясн. І.Франко /Укл. Пилипчук С.М. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2006.
3. Москаленко А.А. Нарис історії української лексикографії. –К., 1961.
4. Галас Я.В. Із історії української лексикографії на Закарпатті (XIX – 1-ша половина XXст.): Автореф. дис. канд. філол. наук. – Ужгород, 2001.
5. Лобарська Л. Мовознавча спадщина І.Я.Франка // Українознавство. – 2006. – № 6. – С. 322-324.
6. Панько Т.І. До проблеми формування й уніфікації української мови // Мовознавство. – 1990. – № 1. – С. 8-17.
7. Пилипчук С. М. “Галицько-руські народні приповідки” І.Я. Франка : ппареміологічний та пареміографічний аспекти, поетика текстів : автореф. дис. ... канд.. філол.. наук. – Львів, 2005. – 20 с.
8. Регушевський Є.С. Теоретична боротьба навколо питань розвитку української літературної мови в 60-х роках XIX ст.. і відображення її на сторінках “Основи” // Мовознавство. – 1994. – № 6. – С. 39-45.
9. Самойлович Л.В. Семантико-типологічні аспекти інтерпретації фразеологічних одиниць в українському словнику П.П.Білецького-Носенка // Культура народів Причорномор’я. – Сімферополь. 2002. - № 32. - С.127-129.
- 10.Самойлович Л.В. Українська фразеографія XIX – початку XX ст.: Автореф. канд. філол. наук. – Симферополь, 2000.
- 11.Українські прислів’я, приказки і таке інше / Зб. О. Марковича та ін. Укл. М. Номис. – К.: Либідь, 1993. – 768 с.

Заняття 6

Тема: *Лексикографічні праці кінця XIX – початку XX ст.*

План

1. “Словниця української (або югово-руської) мови” Ф.Піскунова.
2. Перший російсько-український словник – “Опытъ русско-украинскаго словаря” М.Левченка.
3. “Малоруско-німецький словар” Є. Желехівського і С.Недільського та його значення для нормалізації українського правопису.
4. “Словарь російсько-український” М.Уманця та А.Спілки.
5. “Русско-малоросійській словар” Є.Тимченка.
6. Перші споби систематичної термінологічної праці в Україні (80-90 рр. XIX ст.).
7. Роль Інституту української наукової мови АН в упорядкуванні української термінології.
8. Огляд найвизначніших словників з різних галузей.
9. Репресивні бюлетні, що поклали край термінологічній праці в Україні.

Література

1. Горецький П.Й. Історія української лексикографії. – К., 1963.
2. Москаленко А.А. Нарис історії української лексикографії. –К., 1961.
3. Жовтобрюх М.А. Нарис історії українського радянського мовознавства (1918-1941). – К., 1991.
4. Кочерга О.Д., Кулик В.М. Українські термінологічні словники довоєнного періоду в бібліотеках Києва та Львова. – К., 1993.
5. Німчук В.В. Є.Тимченко – основоположник української наукової історичної лексикографії // Українська історична та діалектна лексика: Зб. наук. праць. – Вип. 3. – Львів, 1996. – С. 26-40.
6. Уманець М., Спілка А. Словар російсько-український: У 4-х томах. – Львів, 1893-1898.
7. Желехівський Є, Недільський С. Малорусько- німецький словар: У 2-х томах. – Львів, 1885-1886.

Заняття 7

Тема: *Б. Д. Грінченко в історії української лексикографії*

План

1. Історія укладання «Словаря української мови» за ред. Б. Д. Грінченка.
2. Характеристика джерельної бази словника.
3. Аналіз реєстрової частини.
4. Правопис словника.
5. “Словарь української мови” в оцінці академіка О. Шахматова.
6. Опрацювання словникових статей.
7. Праця Б.Д.Грінченка „Огляд української лексикографії”.

Література

1. Борис Грінченко. Тези доповідей республіканської науково-практичної конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження видатного українського письменника, вченого, громадського діяча (1-3 грудня 1988 року). – Ворошиловград, 1988.
2. Горецький П.Й. Історія української лексикографії. – К.: Вид-во АН УРСР, 1983. – С.133-147.
3. Дзендзелівський Й.О. Заходи Петербурзької академії наук щодо впорядкування українського правопису // Мовознавство. – 1971. – № 1.
4. Зеленько Анатолій Степанович Дещо про Б.Грінченка – мовознавця //Бахмутський шлях. – 2003. – № 3-4. – С. 137-139.
5. Козар Лідія Б. Грінченко на терені наукового українознавства //Дивослово. – 1997. – №10. – С.17-19.
6. Копиленко Н.Б. З історії «Словаря української мови» Бориса Грінченка // Укр. мова і літ. в шк. – 1990. – № 7. – С. 60-63.
7. Мовчун Лариса Грінченко і українська мова // Дивослово. – 2002. – № 2. – С.65-66.
8. Пастух Богдан. Терновий вінок титанові праці // Бахмутський шлях. – 2003. – №3-4. – С.97-109.
9. Пилинський М.М. Словник Б.Грінченка. Міфи і факти // Мовознавство. 1988. – №6. – С. 25-32.
- 10.Пономарів Олександр Данилович. Словникарська нива Б.Грінченка // Бахмутський шлях. 2003. – № 3-4. – С. 140-141.
- 11.Предисловіє //Словарь української мови. Упорядкував з додатком власного матеріалу Борис Грінченко: У IV томах. – К.: Наукова думка, 1997.
- 12.Скиба І.Г. Дещо про джерела “Словаря української мови” Б. Грінченка // Лінгвістика: Зб. наук. праць. – №1 (13). – Луганськ: Альма-матер, 2008. – С. 264-273.
- 13.Солоіденко Г. Словнику Б.Грінченка – 100 років // Бібліотечний вісник. – 2007. – №4. – С.40-44.
- 14.Статтєєва В. Борис Грінченко й українська мова // Статтєєва В. Українські письменники про проблеми літературної мови та мовознавства кінця ХІХ – початку ХХ ст. (на матеріалах спадщини М.Коцюбинського, Лесі Українки, Б.Грінченка та ін.). – Ужгород: Патент, 1997. – С.228-379.
- 15.Тараненко Олександр Онисимович Борис Грінченко і «Словар української мови» // Укр. мова і літ. в шк. – 1988. – № 12. – С. 58-64.
- 16.Яременко В. Словникові Б.Грінченка – 100 років: дискусія за круглим столом // Книжковий клуб плюс. – 2007. – №3. – С.6-7.
- 17.Творча спадщина Бориса Грінченка й українська національна ідея: матеріали Всеукраїнської наук. конф. до 145-ої річниці з дня народження Бориса Грінченка / Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. – Луганськ: СПД Резников В.С., 2008. – 364с.

Заняття 8

Тема: *Лексикографічні праці української діаспори*

План

1. Перші українські енциклопедії.
2. Перші українсько-італійські словники.
3. Лексикографічна діяльність І. Огієнка.

Література

1. Яцимірська М.Г. Лексикографічні видання української діаспори. Довідкові матеріали та завдання для студентів. — Львів, 1995.